Ն. 4838 — 1882 ՅՈՒՆՎԱՐ 15 ՇԱԲԱԹ

23 ԻՆՃԻ ՍԼՆԷ

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒՆՎԱՐ ՇԱԲԱԹ 27 — Ն. 4838

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Իսթանպոլ իչին սէնէլիկ մէճիտիյէ 10
Սալթը այ » 5
Իւչ » » 3

Թաշրալար իչին մէճիտիյէ 10
Սալթը այ » 5
Բօսթա իւճբէթի պէզէ այիտ տիր-

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իչին սաթը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղ.

30 ՓԱՐԱ.

Անկողմնակի Քննիչ

ՄԻԱՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իրան օրրասընա գօնուլմասան իլանաթ ու իխթարաթըն սաթիրը 3 ղ.
Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան խանէ Եազիյիր
Իսթանպոլա, Գալաթատա Բէնկ-չէնպիհ-պազարջընտա Իրսի խանընտա։

30 ՓԱՐԱ.

ՏԱՐԵԼԻՏԻՆ Ա. ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

ԱԼԹԸՆՃԸ

Ալթընճը օրտուրու հիմաեունու գօմանտանլըղը հուտուտու Եունանիյէ գօմանտանը Հիտայէթ բաշա հազրէթլէրինէ վէ Թարապուլուսու ղարպ ֆիրգայը տայիմէսի գօմանտանլըղը եավերի էքրէմի հազրէթի Բատիշահի Մէհէմմէտ Զէքի բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—

Մէարիֆտէն բուխսաթ ալմագընը Իսթանպոլտա պասրմըշ օլան պաղը քիթիպ վէ ըէսայիլ, էվվէլիսի կիւն Պէյօղլու վէ Գալաթա քիթապճը տիւքանլարընտան թօքլաթըրըմըշ տըր։

—

Էյուպլու Իսլամ պէրպէրին պիրի, էվվէլքի կիւն ուսթուրա իլէ պօղազընտան քէսէրէք, թէլէֆի նէֆս իլլէմիշ տիր։ Շու սույի գասընը սէպէպի սէֆալէթ օլտուղու մաղնուն պուլունմուշ տուր։

—

Ֆիլէմենք սէֆիրի ճէտիտի Մ. Բէսթէլ տիւն Տէրսաատէթ միւվասէլէթ իլլէմիշ տիր։

—

Կիրիատէն եազըլըղընա կէօրէ, շէհրի մէզքիւր մահպուսխանէլէրինտէ բօլիթիգա թէօհմէթիլլէ մահպուս օլան քեափֆէյի միւճրիմլէն, ափվը ուսմուիյէ նայիլ օլմուշլար։

—

Շէհիր էմանէթի տայիրէսի շիմտիեէ գատար Պապը Զապթիյէսէ իլքէն, պու տէֆա Սուլթան Պայազիտտէ վագը միւսաֆիրխանէ նամ տայիրէեէ նագլ օլունմուշ տուր։

—

Էվվէլքի կիւն ազշամ Պէյօղլուսա Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսինտէ գօնթէս Տիւֆրին թարաֆընտան պիր թէաթրօ սուարէսի վերիլմիշ վէ բէք չօղ իզտիհամ պուլունմուշ տուր։

—

Տէվլէթի Ալիեէ իլէ Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա տէվլէթլէրի պէյնինտէ վագը օլան կէրկինիք պիրազ կէվշէմիշ տիր։

—

Էթրինէտէն յունվար 22 թարիխիյլէ Իսթանպոլա եազըլան պիր մէքթուպտան մանլրէճ տիր.

Բէնճէմին ազշամը, 19 յունվ. պիր թրէնի մախսուս իլէ, վալիյի ճէտիտիմիզ Գալաթի բաշա հազրէթլէրի շէհրիմիզէ վիսուլ պուլուպ, բիյատէ վէ սիվարի վէ ժանտարմատան միրէթիթէպ պիր ալայը ասքէրի վէ քեաֆֆէյի մէէմուրլարընի միլքիյէ վէ ասքէրիյէ վէ միլէթ-հայեիզան իլէ, էրմէնի վէ Ռում վէ Պուլղար եպիսկոպոսլարը վէ միֆթիյի շէհր թարաֆընտան իսթիգպալ օլունտուլար։ Պիր չօղ իզտիհամ չքմէնարքէնը սիմասիօնուտա մերազլա Գալաթի բաշա հազրէթլէրինին վիրուալէրինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր։

Սաաթ 6, 48 տագիգատա թրէն Գալաթաճ սթասիօնու էօնիւնտէ տուրտու, վէ Վասա էֆէնտի իլէ Վէյսէլ բաշա վալինին պուլունտուգլարը վակօնա կիտէրէք, բէսմի խօշամէտլի իճրա իթտիլէր։ Պատէհա, բիսկօպոսան իլէ միֆթիի բէսմի մէզքիր լյֆա իթտիքտէն սօնրա, վալիյի միշարիլէյհ մէվգիֆէ կիտէրէք, մէէմուրլիյինին պիւյիւք գըսմը, միշարիլէյհէ թագտիմ օլունտու։ Դատրի բաշանընը պու միւնասէպէթլէ իրատ իթտիքլէրի մէպալաթը նիւվազիշքեարանէ խօշնուտիյէթի ուսմուլիյի միւվէտտի օլմուշ տուր։ Պատէզին միշարիլէյհ հազրէթլէրի, հիւքիւմէթ գօնաղընա ավտէթ վէ օրատա տախի ատէթտէն օլան մէրասիմի գապուլիյէթ իճրա օլունմուշ տուր։

Ինշալլահու Թէալա, Գատրի բաշա հազրէթլէրի շէհրիմիզէ մէէմուլ օլունան խալահաթըն թէշէպպիսիսինէ միւպաշէրէթլէ, գաթպէգաթ էհալիսիզին մէմնունիյէթինի մուճիպ օլաճագլար տըր։

. . . . . .

Հէվա պուրատա զիեաֆէսիյէ իյի կիթմէքտէ տիր, սօղուգ սայ քի մահվ օլմուշ կիպի տիր. զանն օլունտուղունա նէզարէն, մէվսիմի սայֆ պուրատա չօղ խասթալըգլար կէթիրէճէք տիր։

Ֆրանսա տէվլէթի, էնսա Վիս գօնսօլոսու Մ. Ժօզէֆ Սաբէթին խըտէմաթընը թագտիր իլէ, միշարիլէյհէ պիր ալթուն միտալ կէօնտէրմիշ տիր։

—

Թրիպիւն նամ Վիէննա զազէթասը տէյօր քի, Մբսբը մէսէլէսինէ տայիր պիր գօնֆէրանս ագտի միւթէսավիսը տուր։

—

Մբսբը բէսմի զազէթասընտա տէրճ օլունան պիր պէնտտէ Արապի պէյին Թայմտա կէշէնտէ նէշր օլունան պահատա ասլա մէտիսալի պուլունմատըղը պէեան օլունմուշ տուր։

—

Սօֆիատան եազըլտըղընա կէօրէ Վարնա Ռում մէթրօբօլիտ Մանսենիէօր Բիրիլօս Պուլղարիսթան իմարէթի ալէյհինտէ էհանէթ ճինայէթիյէ իթհամ օլունարագ, թահթը մուհաքէմէեէ ալընմըշտըր։

Միւմտիլէյհ իլէ տայիր պաղը ռուհպանլար վէ տայիրէ տախի մաղնուն ատտ օլունմուշ տուր։

—

Իսթանպոլ զազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, Ալթընճը տայիրէ պէյէտիյէ բէյիսի Պաք պէյ, Գալաթա թընէլինէ կիրիլէճէք մահէլլատէրի ուֆունէթին իպալէսի իչուն չիչէքլէր վաղը իլէ միւզէյեէն պիր միլլէթ պաղչէսի քիւշատընա սարֆը հիմմէթ իտէճէքլէր տիր։

Մէզքիւր պաղչէնին ինշատ իչուն էհալիյէ վէրկի թարհ օլունմաեբպ, անճագ քեարխանէլէրէ թարհ օլունան ռիսիմ իլէ մէսարիֆի ինշայէսինին թէմիլլէսինէ, վէ պաղչէ գարուսունուն իզէրինէ պիր թաշ գօնտուրուպ «Պաք պէյ էֆէնտինին զայրէթի սայէսինտէ . . . թարիխտէ քիւշատ օլունտու» իպարէսինին հէք.ք օլունմասընա գարար վիրիլմիշ տիր։

—

Շըմէնտրֆէրլէրին իթիսատըմատէսինէ տայիր Պապը Ալի իլէ Ավթրիա տէկիլէթի միւանիրնտա ճէրէեան իթմէքտէ օլան միւզաքէրաթ, նէթիճէբէզիր օլմագ իսթիատաքընը քէսպ իթմէքտէ իմիշ։

Մահէլլի իլթիսագ Բրէշթինա իլէ Իսկիւպ արասընտա պիր մահէլլ իմիշ։

—

Իտարէյի Մախսուսէ վարօրլարընըն իտարէսի, Շիրքէթի Խայրիյէ միւտիրի Հիւսէյին Խաքի էֆէնտիյէ իհալէ օլունմագ իզրէ իմիշ։

—

Երզրում վիլայէթիմէճլիսի իտարէ ազասընտան Ալի էֆէնտիյէ ռիւթպէյի էվվէլի սընրքը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—

Մալիյէ քէթէպէսինտէն Իզզէթ էֆէնտիյէ «Բէհպէրի Ֆիւնուն» նամ մինտա պիր մէարիֆ զազէթասը թապ ա. Նէշր իթմէկէ, Տախիլիյէ նէզարէթինտէն բուխսաթ վէրիլմիշ տիր։

—

Կէչէնկէրտէ Սէլանիքտէ հայտուտար թարաֆընտան տաղա գաչերլան Մ. Սիւթերին պու տէֆա Այնօրօզտա սիմէ մախսուս պիր գաուշուն մատէնի իչէթմէկէ պիրաբուխսաթ

մեզման միթէէսիրէն հէմշէհրիլէ-
բիմիզ իւզէրինտէ կէօրիւլէն չու
թէշվիդաթը ճէտիտէ, վէ զայրէթի
մէմուհէյի վաթանիեէտէն տօլա-
եը, հիսսէմիզտէն պէլքի պէշ օն
տէրէճէտէ զիեատէ օլարագ թէ-
շէքքիւրլէր իտէրիզ։

Մամաֆիհ հէր նէ գատար մի-
մահլէյհ սրբազանը շախսէն թանը-
մազ իսէմտէ, մատամքի հէր թա-
բաֆտան, վէ ալէքսուսուս պիր թա-
գըմ մէվսուգ իւլ իսպար զէվաթը
միթէպէրէ աղզընտան մէտհ ու սի-
թաեիշէրի, վէ ասարը հասէնէյի
վաթանբէրվերիլէրի իշիտիմէքտէ
տիր, պինաէն ալէյհ իշպու ինթի-
խապը պիհագդը իճրա օլունտու-
զունա տախի բիվաեէթէն իգնա օ-
լարագ, պէր վէճհի բէյնի քէնտի
թարաֆըմտան մէէմուրիեէթի ֆա-
դիլանէլէրինճէ էզհէր ճիհէթ մու-
վաֆֆագիեէթլէրինի Հագդ թէա-
լատան թէմէննի իտէրիմ։

Կէլէլիմ քի խուսուսի օլարագ ալ-
աբզըմ մալիմաթա նէզարէն, մի-
մահլէյհ սրբազան, Առաջնորդուգ-
տան տուր իտիրմէսի էլզէմիեէթին.
ճէ կէրէք հէմշէհրիլէրիմիզ ինտի-
տէ. վէ կէրէք բաթրիգխանէ նէգ-
տինտէ ճաեը թէրէատիւտ գալմա-
եան Եղիա սրբազանիլէ վանքը խա-
բապ վէ վարիսաթը քիւլլիեէսինի
եազմա վէ իդթիսապ իտէն կիզլի ա-
շիքեար, վէ կրօնական աշխարհա-
կան միշթերքլէրի թարաֆընտան
ինթիխապընը իճրասընը միթէա-
գըզ իմալա պաշանըլան տամբ հիյ-
լէ վէ տէսիսէտէն իհթիրազ վէ ինճ-
թինապ պիրլէ, վէքեալէթի մէղ-
պուրէտէն իսթիֆա իթմէք էֆ-
քեարընտա իմիշ։

Միամիլէյհ հազրէթլէրինէ պու
ֆըգրա իշուն տախի շուրասընը արդ,
վէ նիեազ իտէրիմ քի, հէմշէհրի-
լէրիմիզին շիմտիեէ գատար Եղիա
սրբազանը հէր նէվի մաղարրաթ վէ
խասարաթընա գամլանըպտա սիւ-
քիւթ իթմիշ օլմալարը սէմէրէյի
ֆիլթուր (¹) իտի, եօգսա տիւնեա
ալէմ թէգատտիմ պալընունա
սուար օլարագ հավաեը եարբպ
թիլյան իթմէքտէ օլտուղու եէրատ,

(¹) Պու ֆիլթուրա սէպէպ օլանլար
էօյլէ պիր մանէվի գաթիլէր տիր քի,
էճր վէ սիւալինի ախրէթէ թէրքիթմէք-
տէն պաշդա չէյ իլէ իշինտէն չըդըլ-
մազ...։

Գայ սէրիեէ կիպի պիր ճէսիմ պէլ-
տէ Հայլարը, վէ ալէքսուսուս դայ-
տէ Հայլարը, վէ սէրվէթ ճիհէ-
ըէթ զէքեավէթ վէ սէրվէթ ճիհէ-
թիյլէ, վէ ֆաեիգ իւլէմալ օլմագ
իւզրէ, հէր նէվի թէգատտիմտէ
իպլաղը միէսսէրի քեարկիւզար
իտէն, վէ իթմէք էլինտէն կէլէն
պիրէր ճէվհէր բարշալարը, 16 սէ-
նէ տիր մանէն վէ մատտէթէն, մէմ-
լէքէթիմիզին նէ՞ տէրէճէտէ, վէ
տատ ու ֆէրեատա շաեան հալտէ
կէրիտէ գալմագտա օլտուղունու
պիլմէզ տէյլէր իտի... Կմտի մա-
տամքի պու կիւնլէր արթըգ օ մէ-
լուն ֆիլթուրուն զաֆլէթբէրտ. էսի
շագդ օլունտու, քէֆիլիմքի միլ-
լէթբէրվէրան թարաֆընտան էօյլէ
տէսիսէքեարանէ նիմայիշլէրէ է-
հէմմիեէթ վերիլիպտէ, քէնտիսինին
իպրազ իտէճէյի ասարը հուպպու
միլիյէնին, վէ իճրաաթը թարագ-
դըեէնին գատրի բայիմալ իսիմէք
իհթիմալի օլամագ։

Վէ խուսուսաքի, 16 սէնէ զար-
ֆընտա իտիլէն պինլերճէ թէճրիւ-
պէ, վէ վանքարճա, մէքթէպլէր
ճէ վէ իտարէյի միլիյէնին հէր ճի-
հէթինճէ կէօզէնիտէ օլան տէհ-
շէթլու մէնզարէ, պէն Գայսէրիյէ-
լիյիմ վէ միլէթճէտտ Հայըմ տէ-
եէն հիչ պիր ֆէրանին նօգթայը
նազարը ատալէթճուեանէսինտէն
ուտուլ վէ ինհիրաֆ իտէմէզ։

Միամիլէյհ սրբազան իշթէ ճի-
հէթէյի մէղքիրբէթէյնի քէնտի
հագդընտա պիր մաշալայը սէրա-
մէթ ատտ, վէ հարաքէթիսի զայ-
բէթի ճիտտիյէեի միլիյէեէ իսթի-
նատ իթտիքճէ, ճիւմլէ վաթան-
տաշլարըմըզը բաթրիգխանէնին,
վէ հագդանիեէթ համիսի օլան զա-
զէթալարը նազարը թէվէճճիհիհ-
նիւ գազանաճաղընտա շիւպհէ իթ-
մէմէսի, վէ միլքինէ մախսուս օլ-
տուղու իւզրէ, էօյլէ հագդ վէ ա-
տալէթէ գարշը բիզ ապէթ իթմէք
չապասընա տիւշէնլէրին հէր ատամ-
տա պիր թէօքէճիեէճէքլէրինէ
գուվվէթի գալգ իլէ կիւվենմէսի
իլէ պէրապէր, ումուրու մուգատ-
տէսէսինէ տէվամա. Վէ մինթէ-
խիպլէրինին վէ ճիւմլէ վաթանբէր-
վէրլէրին էսպապը շիւքրանիեէթինի
իլթիզամա հիմմէթ պուեուրմալը
աբզալար։

—

Պիրաէ 4807 նիւմէրօլու Մանզու-
մէի էֆքեարտա պիր գրթա մահ-
զէրլէրի օգունան. Վէ Գայսէրիեէ-
նին գուրահաեը մալումէսի էհա-
լիսինտէն, վէ Իսթանպօլտա էսնա-
ֆը միխթէլիֆէ ուսթա պաշրլա-
ըընտան օլան զէվաթը մալումէեէ
տատի շունու պէեան իտէրիմ քի,
Գրիգոր վարդապետին 1279 նիւմէ-
ըօլու Թէրճէմանը էֆքեարա տէրճ
իթտիրտիյի մէշհուր Զատրճը օղ-
լունուն (¹) պօրճ էօտէշմէսի մէա-
լինտէ օլան մէքթուպունու օգուր
օգումազ, «պու գատար չիւրիւք,
վէ էրճիեաս տաղընտան պիւյիւք
եալանլարը, ութանըպ հաեա իթ-
մէտէն վէ կէօղիւնիւ դաբաեըպ սոն
«էրէճէճ քիւսթախլըղա ճէսարէթէն
եազ» տէեու բիւր աթէշ քէսի-
լէրէք, հիչէր աէօրաէր եիւզ քիշի
իլէ բաթրիխանէեէ միւրաճաաթ,
վէ նէ՞ իղթիզա՞ իտէր իսէ էօյլէճէ
իֆայը քէյֆիեէ՞ճէ միւսարաաթ
իմայը էֆքեարընտաչար իլքէն,
իթմէք էֆքեարընտաչար իլքէն,
շիմտիլիք իսթիտաչարը իլէ տուր-
մալարը, վէ նէթիճէյի հալէ միւն-
թազըր պուլունմալարը իչուն օլու-
նան նասիհաթա իթթիպա իթմէկէ-
բի «սապր իլէ գօրուգ հէյվա օրուր,
տուտ եաբրազը աթլաս» տարկը
մէսէլինին սըհհէթինի պիր գաղ
տահա թատիդ իթմիշ օլտու։

Պունատան սոնրա իսէ վանք իտա-
բէսի եէնէ Եղիա սրբազանընն եախատ
վի.բիլիարճարը Հայր սուրբլարընն
էլինտէ գալըպտա քէմանֆի իւս սա-
պրդ խորման ճօրման օլմասընընտա
իհթիմալի գալմաերդ, պու մու-
հիմմ խուսուսունտա հիւսնի սիւ-
բէթէ վազը, վէ վանահայրըղընն
հագդը գըաէմ սահիպլինէ իհալէ-
սի իլէ, վանքընն կիւն պէ կիւն իզ-
տիեատը վէ թէճատտի չէրէֆլինէ,
վէ 15 սէնէտէն պէրու քիչատի

(¹) Պու մէսէլէյի հէմշէհրիլէրտէն չօգ-
լարը պիլիր տեեու եվվելքի մէքթուպտա
թահշիյէ իթմէմիշ իտի, քէսրէթլէ սի-
ալ իտէնլէրէ սեօյլէմէքաէն աճիզ գալ-
տրղըմ իչուն պու տէֆա իշարա մէճ-
պաբ օլտու. պու զաթրն պիրիսինէ իքի
պին զուրուշ պօրճու օլուպ զաեէթ ալ-
գաշլամագտա իմիշ. կիւնլու պիրինտէ տա-
եինի եէնէ տիւքքանընա կիմիպտէ փա-
րա ալմաերնճա կիթմէեէճէյինի սեօյլէ-
մէտէ, պիրտէն հիտտէթլէնէրէք, պէ՞
ատէմ պէնտէն իսթէտիյին 2000 զուրուշ
տէյնի՞ մի, 500 զուրուշունու կէլէճէք
հաֆթա կէլ ալ, պիր հաֆթա արա վէր
իլթիզամա հիմմէթ պուեուրմալը
աբզալար։

—

Պիրաէ 4807 նիւմէրօլու Մանզու-
մէի էֆքեարտա պիր գրթա մահ-
զէրլէրի օգունան. Վէ Գայսէրիեէ-
նին գուրահաեը մալումէսի էհա-
լիսինտէն, վէ Իսթանպօլտա էսնա-
ֆը միխթէլիֆէ ուսթա պաշրլա-
ըընտան օլան զէվաթը մալումէեէ
տատի շունու պէեան իտէրիմ քի,
Գրիգոր վարդապետին 1279 նիւմէ-
ըօլու Թէրճէմանը էֆքեարա տէրճ
իթտիրտիյի մէշհուր Զատրճը օղ-
լունուն (¹) պօրճ էօտէշմէսի մէա-
լինտէ օլան մէքթուպունու օգուր
օգումազ, «պու գատար չիւրիւք,
վէ էրճիեաս տաղընտան պիւյիւք
եալանլարը, ութանըպ հաեա իթ-
մէտէն վէ կէօղիւնիւ դաբաեըպ սոն
«էրէճէճ քիւսթախլըղա ճէսարէթէն
եազ» տէեու բիւր աթէշ քէսի-
լէրէք, հիչէր աէօրաէր եիւզ քիշի
իլէ բաթրիխանէեէ միւրաճաաթ,
վէ նէ՞ իղթիզա՞ իտէր իսէ էօյլէճէ
իֆայը քէյֆիեէ՞ճէ միւսարաաթ
իֆայը քէյֆիեէ՞ճէ միւսարաաթ
իթմէք էֆքեարընտաչար իլքէն,
շիմտիլիք իսթիտաչարը իլէ տուր-
մալարը, վէ նէթիճէյի հալէ միւն-
թազըր պուլունմալարը իչուն օլու-
նան նասիհաթա իթթիպա իթմէկէ-
բի «սապր իլէ գօրուգ հէյվա օրուր,
տուտ եաբրազը աթլաս» տարկը
մէսէլինին սըհհէթինի պիր գաղ
տահա թատիդ իթմիշ օլտու։

Պունատան սոնրա իսէ վանք իտա-
բէսի եէնէ Եղիա սրբազանընն եախատ
վի.բիլիարճարը Հայր սուրբլարընն
էլինտէ գալըպտա քէմանֆի իւս սա-
պրդ խորման ճօրման օլմասընընտա
իհթիմալի գալմաերդ, պու մու-
հիմմ խուսուսունտա հիւսնի սիւ-
բէթէ վազը, վէ վանահայրըղընն
հագդը գըաէմ սահիպլինէ իհալէ-
սի իլէ, վանքընն կիւն պէ կիւն իզ-
տիեատը վէ թէճատտի չէրէֆլինէ,
վէ 15 սէնէտէն պէրու քիչատի

(¹) Պու մէսէլէյի հէմշէհրիլէրտէն չօգ-
լարը պիլիր տեեու եվվելքի մէքթուպտա
թահշիյէ իթմէմիշ իտի, քէսրէթլէ սի-
ալ իտէնլէրէ սեօյլէմէքաէն աճիզ գալ-
տրղըմ իչուն պու տէֆա իշարա մէճ-
պաբ օլտու. պու զաթրն պիրիսինէ իքի
պին զուրուշ պօրճու օլուպ զաեէթ ալ-
գաշլամագտա իմիշ. կիւնլու պիրինտէ տա-
եինի եէնէ տիւքքանընա կիմիպտէ փա-
րա ալմաերնճա կիթմէեէճէյինի սեօյլէ-
մէտէ, պիրտէն հիտտէթլէնէրէք, պէ՞
ատէմ պէնտէն իսթէտիյին 2000 զուրուշ
տէյնի՞ մի, 500 զուրուշունու կէլէճէք
հաֆթա կէլ ալ, պիր հաֆթա արա վէր
հաֆթա կէլ ալ, պիր հաֆթա արա վէր
իլթիզամա հիմմէթ պուեուրմալը
աբզալար։

—

Պիրաէ 4807 նիւմէրօլու Մանզու-
մէի էֆքեարտա պիր գրթա մահ-
զէրլէրի օգունան. Վէ Գայսէրիեէ-
նին գուրահաեը մալումէսի էհա-
լիսինտէն, վէ Իսթանպօլտա էսնա-
ֆը միխթէլիֆէ ուսթա պաշրլա-
ըընտան օլան զէվաթը մալումէեէ
տատի շունու պէեան իտէրիմ քի,
Գրիգոր վարդապետին 1279 նիւմէ-
ըօլու Թէրճէմանը էֆքեարա տէրճ
իթտիրտիյի մէշհուր Զատրճը օղ-
լունուն (¹) պօրճ էօտէշմէսի մէա-
լինտէ օլան մէքթուպունու օգուր
օգումազ, «պու գատար չիւրիւք,
վէ էրճիեաս տաղընտան պիւյիւք
եալանլարը, ութանըպ հաեա իթ-
մէտէն վէ կէօղիւնիւ դաբաեըպ սոն
«էրէճէճ քիւսթախլըղա ճէսարէթէն
եազ» տէեու բիւր աթէշ քէսի-
լէրէք, հիչէր աէօրաէր եիւզ քիշի
իլէ բաթրիխանէեէ միւրաճաաթ,
վէ նէ՞ իղթիզա՞ իտէր իսէ էօյլէճէ
իֆայը քէյֆիեէ՞ճէ միւսարաաթ
իթմէք էֆքեարընտաչար իլքէն,
շիմտիլիք իսթիտաչարը իլէ տուր-
մալարը, վէ նէթիճէյի հալէ միւն-
թազըր պուլունմալարը իչուն օլու-
նան նասիհաթա իթթիպա իթմէկէ-
բի «սապր իլէ գօրուգ հէյվա օրուր,
տուտ եաբրազը աթլաս» տարկը
մէսէլինին սըհհէթինի պիր գաղ
տահա թատիդ իթմիշ օլտու։

Պունատան սոնրա իսէ վանք իտա-
բէսի եէնէ Եղիա սրբազանընն եախատ
վի.բիլիարճարը Հայր սուրբլարընն
էլինտէ գալըպտա քէմանֆի իւս սա-
պրդ խորման ճօրման օլմասընընտա
իհթիմալի գալմաերդ, պու մու-
հիմմ խուսուսունտա հիւսնի սիւ-
բէթէ վազը, վէ վանահայրըղընն
հագդը գըաէմ սահիպլինէ իհալէ-
սի իլէ, վանքընն կիւն պէ կիւն իզ-
տիեատը վէ թէճատտի չէրէֆլինէ,
վէ 15 սէնէտէն պէրու քիչատի

վատ. Վէ թէահիւտ ալթընտա իքէն,
իսղա իտիրմէմիշ օլան վանք մէք-
թէպինին պու տէֆա միւնթազամ
սուրէթտէ աչըլմասընա պէզլի հիմ-
մէթ օլունմասընը, վէ շունուն պու-
նուն սեատտի իհթիլասքեարանէ-
սինտէ մահվ օլուպ ուչան վարիսա-
թընը մուհաֆազասընը տախի,
եէնի Քաղ. ժողովուն դայրէթի վա-
թանբէրվերանէլէրինտէն ինթիզար
իթմէք լազըմ կէլէճէյինի վէ օլ
պապատէ տէ չիմտիլիք թէլաշ իճապ
իթմէեէճէյինի իհթար իտէրիմ։
1882 Յունուար 12 Յովհաննէս Յ. Պալէֆեան

ԷՋՄԻԱԾԻՆՏԷՆ ՄԷԿԹՈՒՊ

—

24 դեկտ. 1881 Էջմիածին

Ազնիւ Բարեկամ

. . . . . .

Կը փափաքէի այս առթիւ քանի մը լուրեր հաղորդել Ձեզ, բայց չեմ վարանիր խոստովանիլ թէ՝ այս կողմի լուրերն սոսկ տեղական իրողութիւններ և հետեւաբար օտար երկրի Հայոց համար կարեւորութենէ զուրկ կը գտնուին, մանաւանդ որ Թուրքիոյ և մանաւանդ Կ. Պոլսոյ Հայերն այժմ Պատրիարքական հրաժարման ծանր և տագնապալից խնդրով մը զբաղեալ լինելնուն, խնդիր մը՝ որ Հայոց մեծ մասին համար՝ հայկական խնդրոյն հետ սերտ կապակցութիւն մ'ունեցած լինել կը համարուի, ատկից զատ ուրիշ ոչ է խնդիր այժմ ատոնց ականջին ճանճի [illegible] պիտի դայ, նոյն իսկ եթէ իմանան ալ թէ՝ Ռուսիոյ կառավարութիւնը Լէհաստանի և վերին Ռուսիոյ մէջ ի նպաստ գիւղացւոց գործադրած հողաբաշխական անօրէնութիւնը՝ այս անգամ ալ Կովկասի նահանգին մէջ ի գործ դրուիլը հրամայելով, Էջմիածնայ վանքը ինչպէս նաեւ այս կողմի ազգային եկեղեցեաց շատն իրենց ունեցած կալուածական և հողային ընդարձակ սեպհականութեանց մեծագոյն մասն կորսնցնելու վտանգին ենթարկուած են նոյն իսկ եթէ իմանան թէ՝ Բըլբլ (սքարլաթին) ըսուած մանկական տարափոխիկ և մահացու հիւանդութիւնը Աղէքսանտրաբօլի մէջէն ծնունդ առնելով, շրջակայքներն ալ ճարակելու կ'սպառնայ, որոյ վրայ նախ Աղէքսանտրաբօլէն սկսեալ՝ ազգային վարժարաններն փակելու և աշակերտներն ցրուելու դժնդակ հարկ մը յառաջ եկած է, նոյն իսկ եթէ իմանան թէ՝ Յիսուսեանց, Պորտի և Բրիտանական քարոզչական ընկերութեանց դէպի Օսմանեան Հայաստան արձակած առաքելութեանց արշաւանքին տխուր և անհաճոյ արդեանց և հետեւանաց առաջքն առնելու համար, ոչ որոյ հոգն ու խնամքը Կ. Պոլսոյ Հայոց հոգեւոր իշխանութեանը կը պատկանի, առ ի չգոյէ այդ իշխանութեան կամ աւելի ճիշդն ըսելու համար՝ Պոլսոյ մէջ տիրած ազգային անիշխանութեանը պատճառաւ, այդ մասին Էջմիածնայ Վեհ. Հայրապետը հարկադրուած է ազդու և զօրաւոր միջոց մ. խորհիլ և ի գործ դնել։

Բոլոր այս և սոցա նման խնդիրներն, քանի որ հայկական խնդրոյ հոտ մը չեն բուրեր իրենց վրայէն անկարեւոր բաներ կը համարուին Պոլսոյ Հայոց համար, մինչև իսկ հայկական խնդրոյն ետեւէն անդադար վազելով, Պոլսոյ Հայ ժողովուրդն չգիտեմ թէ իւր ազգային վարժարաններն, այսինքն իւր մանկութեան օրրաններն ի՞նչ տխուր և խղճալի կացութեան մէջ թողած է արդեօք, առանց գոնէ գիտնալու թէ՝ դպրոցական բարենորոգմունք չը կատարուած, ազգային բարենորոգմունք բնաւ չկայ և երբէք չէ կարելի լինել։

Յաւել ասոր վրայ նաեւ գաւառական վարժարաններն ծաղկեցնելու և հոգալու պաշտօն ու կոչում ունեցող «Միացեալ ընկերութեան» այժմու գտնուած դառն վիճակը, որոյ նկատմամբ այս տեղ հանող տեղեկութիւններն ալ ոչ նուազ տխուր և յուսահատական են, ամենամեծ վստահութեամբ յիշեալ ընկերութիւնը վարելու կոչուող և պարտութեան պաշտօնին անցնողներն, այն նուիրական պաշտօնէն... խոյս տալու համար, անձնական բորոյ դէպ ազգ պատրուակին ներքև հրաժարելով յուսահատ, ի փախուստ դառնալու կ'ճգապարեն, որով Միացեալ ընկերութիւնն ալ այսօր անհատատ և անկերպարան վիճակի մը մէջ իյնալով, պատճառ տուած են որ յիշեալ ընկերութեան ղբրկուելու համար Ռուսատանի մէջ

---

(140)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

սէտէ, էլիմտէն կէլմէմէքտէ տիր. Վէ էն զիեատէ տէ գալպիմէ կիւճ կէլէն եէրի շուրասը տըր քի, պէօյլէ պիր զաֆքն վէ պէօյլէ պիր սեպաթսըզլըքն, տատէթա պիր խալինլիք օլմասընա ազլըմ բէք ալինլիք օլմասընա ազլըմ բէք ալէա իրիպ շէհատէ՞թ էյլէմէքտէ տիր. —Մահվընա չալըշմագլըղը վատ իթմիշ օլտուղում վէ պօրճլու պուլունտուղում պիր քիմէնէեի, շիմտի իսէ, պիզզաթ քէնտի՞մ սեվմէքտէյիմ. —Նամուս ու շէրէֆինի բայիմալ իթմէքլիկէ մէէմուր պուլունտուղում պիր քիմէնէեի, էվվէթ, պիզզաթ քէնտի՞մ սեվտա վիրիպ սեվմէքտէյիմ... —Էկէր վատիմի իճրա, վէ վազիֆէմի իֆա էյլէմէզ իսէմ, նէզտինիզտէ սահիպ ճիւնհա սաեբլաճաղըմ... —Վէ էկէր, վատիմի իճրա վէ վազիֆէմտէ իֆա իտէճէք օլուր իսէմ, խիեանէթի իրթիքա՞պ իթմիշ պուլունաճաղըմ... —Օ՞ֆ, պու իքի թարիգին, հէր գանդիսինիտէ թուխամ, նիհայէթինտէ տիւշարը մահճուպկիեէթ օլաճաղըմտա ասլա շիւբհէ եո՞գ տուր. —Աճապա, ասըլ վազիֆէմտէն պուլունան, գա՞նդի թարիգի թուխմագլըգ տըր. —Եա՛ բէտէրիմ, վէ եա՛ վալիտէմ, պանա իմոա՞ իտինիզ։ պանա նասիհա՞թ վիրինիզ, վէ պանա կիթմէքլիկիմ իգթիզա իտէն թարիգի իմա՛ էյլէյինիզ...։

Մարի պունլարը պէօյէ սէօյլեեէրէք, վէ էլլէրինի պիր պիրինէ գավուշտուրուպ քէնտույի բարշալամագտա իտի իսէտէ, հաեբ՞ֆ քի, բէտէր ու վալիտէսինտէնտէ հիչ պիր ճէվապ ալամամագտա իտի։

Խայլի վագթի, —պիր գաչ սաաթ. —Էօյլէճէ նիեազ իւզրէ վէ տիզ իւզէրինէ գալը։

Նիհայէթի կէօզ եաշլարը ուուրուլար, մէրդումէ կէօզլէրինի սիլտի, վէ հէր նէ գատար պիր թէսէլլի պուլամաք իսէտէ, ճիւղիճէ քէսպի գուվվէթ իտէրէք աեաղա գալդը։

Զաթէն տարմատաղընն վէ ալթ իւսթ պուլունմագտէ օլան ֆիքրինէ պիր շէյ տօղտու. —Եալընըզ պիր թարիգ թուխմազլըղա գարար վիրտի։

Ճունու տախի պիլ միւնասէպէ իշար իտէրիզքի, տօգթօր Ժօլէն քէօշքտէ պուլունմագտէ օլմասընը կիպի, մէղքիւր զիյնէթտէ տախի հաղը պուլունմաեաճաղ իտի։

Զինքի Դօրա, Բօզ Պօնշան զիյնէթտէ հաղը պուլունուպտա, մէրդում տօգթօրու կէօրէրէք, սանրա կիտիպ, պիրտէ արապ տօգթօր վար իտի տէյլի Մարսիալա խապէր վիրէճէկինտէն շիւբհէ իթմէսինէ մէպնի, օլ կիճէ օրատա պուլունմամասընը էմրի պասիրէթտէն ատտ իթմիշ իտի։

Պինաէն ալէյհ, մէրդում տօգթօր, եիկիրմի տէօրթ սաաթ փարիտտէ, Դօլիզէ սօղաղընտա վագը պիր մահէլլի մախսուսունտա դալաճաղ իտի։

Քէզալիք շունու տախի իլավէթէն իշար իտէրիզքի, տօգթօր Ժօլէն, Դօրանըն նասիհաթը մուճիպինճէ, —(վէ Ժան Բընօնուն ըէյիտէ մինդամմ պուլունտուղու հալտէ) —մուավինլիք սրֆաթը.յալա, Բօզէճ խասթախանէլէրինտէ, քէնտի հօճալարընտան պիրի օլուպտա, պաշ հէքիմ պուլունան պիր զաթրն թէքլիֆլէ իսթիխտամ գըլմամըշ իտի։

Մէզքիւր ճէմիյէեթտէն էվվէլ, եիկիրմի քիշիյէ պիր թատամ վիրիլճէկիտէ մալում տուր։

Դօրա վէ եախսա Լիսնէլ Վարթը, թա ադշամընն սաաթ օնուն. տան, սիեահ էլպիսէլերի, վէ կէօքսիս չօգ աչըզ օլան պէեաղ եէլէկի կիյինմիշ, վէ պէեաղ պօեուն պաղըեը պաղընմըշ, վէ սէթրիսի սիյմէ աէլիքլէրինտէն պիրինէ տախի, հէնուզ օլ վագրթլարտա, «կարտէնիա» նամ չիչէք մօտա սըրատընա կէչմիշ օլմասընընտան. պիր գամէլիա չիչէկի վագ էյլէմիշ իտի։

Մատմազէլէր քէնտի թօալէթլերինի պիթիրմիշ իտիլեր։

—Բէք կիւզէլ օլտունուզ, սէվկիւլիւ հէմշիրէլերիմ, —տէտի Դօրա Գարմէնէ վէ Մարիյէ, —ֆագա՛թ, զիեատէսիյլէ սիգգաթ իտինիզ, օլմաեաքի տէր իւհտէ իթմիշ օլտուղունուզ պիր պարը ազիմ ալթընտա էզիլմէքլիք թէհլիքէսինտէ պուլունասընընզ...։ Էվվէթ, պիլիրիմ, տէր իւհտէ իթմիշ օլտուղունուզ եիւք բէք ազըր տըր, չիւնքի ալտատաքճըլըգ իթմէքլիկինիզ, վէ եալանլար սեօյլէմէքլիկինիզ, վէ հագդանիյեեթբէրվերլիկինիզ իգթիզասընճա, մուճիպի նէֆրէթինիզ օլաճագ օլան նիչէ գօմէտեալար իճրա իթմէքլիկէ, եանի նիչէ հիյլէ վէ տէսիսէլեր իրթիքեաղընա պօրճը՛ պուլունաճագսընընզ, —լաքին, չի՛ չարէ, վիրմիշ օլտուղունուզ իբի նէֆէր գուրպանլարընն ինթիգամընը արմագլըգա պօրճու վէ գարարկիր պուլունտուղումա տէրիսաթը իտէրէք, քէսպի գուվվէթ վէ ճէսարէ՞թ իթմէլիսինիզ։

Գարմէն ատամա գօրգու վիրիճի պիր կիւլիւմսէյիշ իլէ, Մարսիալ հագդընտա քէլամէ աղազ պիրլէ, պէնիմ օլ պապատէ թուխաճաղըմ թարիգ, վէ օյնաեաճաղըմ օեունլար հագդընտա, քէմալի էմնիյէթ իւզրէ օլապիլիրսին, էօյլէ ուսթալըգլը օեունլար օյնաեաճաղըմ տըր քի, սէնտէ պէկէնէճէք, վէ պանա պիրինճի մէրթէպէտէ պիր ուսթա՞տ սըֆաթընը վիրէճէք քսին։

Հալ պու քի Մարի պաշընը էօնինէ էկէրէք քեամիլէն սիւքիւթի իթթիխազ էյլէտի։

Դօրա Ժան Բընօնուն եանընա կիթտի։

—Նա՞սըլ, պու կիճէ Բօզ Պօնշան իլէ միւքեալէմէեէ կիրիշէպիլէ՞ճէ՞ քմիսինիզ, —տէյի մէրդումա սիւալ էյլէտի։

—Ումարըմ... —տէյի ճէվապ վիրտի մէրդում։

—Տիմէք տիր քի եարընտա իշիմիզ, տը Լամէյ ֆամիլեասը հագդընտա լազըմ կէլէնլէրի տիւշիւնմէք օլաճագ տըր։

—Էֆէնտի, էկէր միւսաատէնիզ օլսը իսէ, սիզէ պիր նասիհաթ վերմէք իսթէրիմ։

—Մտաշալլահ, պուեո՛ւրունուզ։

—Պէնտէնիզին հիսս ու տէրք իտիշինէ նէզարէն, Բօզ Պօնշան, իհթիմալ տիր քի քէնտիսի պիլէ պիլմէմէքտէ օլտուղու հալտէ, ինչուրահա կէլտիկինտէ, Մարսիալ Թարաֆընտան, տիւզճէ պիր ճասուսլուգ մէէմուրիյեէթի իճրա իտէճէք տիր...։

—Պէն տախի սիզին էֆքեար ու իթթիգատընըզտա պուլունմագտասըեմ... —Չիւնքի մէրդումէ մուսկին գարը, քէնտի քէյֆիզինի եաղընըզ պըրաղըպտա կէլմէքլիկի, քէմալի խահիշ վէ մէճունկիյէթլէ գապալ էյլէտի... —Մութլաքա պունատա պիր նիյեէթի խէֆիյէսի վէ ֆասիսէսի պուլունմալը տըր։

—Մէճուսմ օլտուսմ քի, զաթընդը տախի, պէնտէնիզին իթթիգատընտա պուլունմագտասընընզ. —տիմէք տիր քի, օլ պապատէ լազըմ կէլէն հէր նէվի իհթիրազ վէ իհ-

պատրաստ կեցած մեծագումար փողերն սպասեն Ճան հոս, մինչև որ Միացեալ ընկերութիւնն իւր կանոնաւոր, հաստատ և յարատեւութիւնն ապահովեալ կերպարանքն ստանայ։

Մինչ այսպէս ազգային վարժարանաց մղում տալու կոչուած Պոլսոյ Միացեալ ընկերութիւնն անկման վիճակի մը կ'ենթարկուի, բարեբաղդաբար այս տեղ Կովկասի նահանգին մէջ ի Տփղիս դպրոցական նոր և զօրաւոր ընկերութիւն մը հաստատուելով կը բարձրանայ այս անգամ «Հայոց Բարեգործական ընկերութիւն Կովկասում» որոյ նպատակն է Կովկասու և Անդրկովկասու Հայոց մէջ կրթութեան ծաւալմանը նպաստել և նիւթապէս օգնել նոցա, արդէն գոյութիւն ունեցող Հայ ուսումնարաններն պահպանելով, նոր վարժարաններ հիմնելու նպաստելով, ժողովրդեան մէջ արուեստներու տարածմանը օժանդակելով, ուսանողաց օգնելով, ժողովրդի ընթերցանութեան համար գրքեր և պարբերական հրատարակութիւնք իլոյս ընծայելով, տպարան–վիճակրատունք և ընթերցարանք հիմնարկելով, հիւանդանոցներ և բարեպաշտական հաստատութիւններ բանալով, հասարակային աղետից (սով, սիտ, հրդեհ) ժամանակ տառապելոց օգնելով և նն։

Սոյն ընկերութիւնն իւր այս նպատակն ի գործ դնելու համար, որ եթէ ներէ իւր կարողութիւնք պիտի ընդարձակէ ամենուրեք ուր որ Հայեր կը գտնուին, ոչ միայն կառավարութեան թոյլտուութիւնն ստացած է, այլ և ի հարկին Ռուսիոյ կառավարութեան աջակցութիւնն ու օժանդակութիւնն ալ վայելելու խոստում առած է ի յաջողութիւն և ի կատարումն իւր բարեգործական նպատակին, առ որ էջմիածնայ Վեհ. Հայրապետ Գէորգ Դ. կաթողիկոսն ալ իւր բարձր հովանաւորութիւնը շնորհած է։

Ընկերութիւնը, որոյ հաստատութիւնը հազիւ դեռ մի քանի ամսուան բան է, այժմէն բազմաթիւ և պատուաւոր անդամակիցներ ունեցած, և բաւական պատկառելի դրամագլուխ մը գոյացուցած է, և որ վերջերս իւր մէկ նստին մէջ էջմիածնայ Վեհ. Հայրապետ Գէորգ Դ. կաթողիկոսն և Կ. Պոլսոյ Ամեն. Ներսէս Ս. Պատրիարքն իրեն պատուոյ անդամն ընտրել որոշած էր։ Ցաւալի է թէ սոյն նորակազմ ընկերութիւնք՝ մեր Միացեալ ընկերութենէն աւելի բարեբաղդ և յաջող կը լինի։

* * *

ԻԼՄԻՑԷ

ՀԱՐԷՔԵԱԹԸ ԱՐԶ ՎԷ ԷՍՊԱՊԸ

(Մանր–Դէն 4837 Նէ–ԽԷ–ՆՈՒ պոէզիէ)

Սիլսիլէյի ճիպալ (շղթայ լերանց) հարէքէթի արզն ինթիշարընա չօգ տէֆա մանի օլուեօրլար։ Մէսէլա, Իթալեանքն դարպ ճիհէթլերինաէ վագը օլան հարէքեաթը տրդ շիմալ վէ ճէնուպ թարաֆլարընա միւնթէշիր օլուրլար իսէտ, Ատրիաթիք տէնիզինին գրեբլարընա պուլունան Իթալիա մէմալիքինաէ հիսս օլունմազլար, վէ հաքէղա։

Հարէքեաթը արզին նէ՛ սիւրաթլա միւնթէշիր օլտուգլարը բէք ազ տէֆա թայլեին օլունապիլիր, զիրա հարէքէթին պէտ իթտէկի տագիդա թըպգը թըպգընա զապթ օլունամազ։ Արզին թապիեաթը հարէքեաթին սիւրաթը ինթիշարիյէսի իւզէրինէ թէէսսիր իտէր, մէսէլա Պա–Ռէնտէ տագիդատա 31 քիլոմէթրօ օլտուղու հալտէ, Ատրիաթիք սէվահիլինտէ պուլունան մէմալիքաէ 62 քիլոմէթրօ օլմուշտուր։

Քիւրդէյի արզին պիւնէէսինտէ (սիթրիւ քթիւր, շինուածք) վուգուա կէլէն թէզայեիւրաթ պիհատտ ու պիքաեան օլուպ, հարէքեաթը արզին վօլքանի օլմաեան էսպապընին գրսմը տղամքնը թէշքիլ իտէրլէր։

Հարէքեաթը արզին բէք չօղու տաղլար թէշէքքիւլինտէն զուհուրա կէլիրլէր։ Քիւրդէյի արզ թէտրիճէն թէպէրրիւտ ինթտիկինտէն (սօվումագ), հաճմի քիւշիւլիւր, պու էնտատա, քիւրդէյի մէղքիւրէնին գրսմը տաթիլիսինի թէշքիլ իտէն գրսմը մաեինին (ջրային) սիւհուլէթլէ հաճմի թէնագուս իտէր իսէտ, քիւրդէնին գրսմը խարիճինի թէշքիլ իտէն գապուղուն նազիք վէ ինճէ օլան մահէլլէրի գրբլբը։ Օլ վագթ ադամը սայիրէ պիրպիրի իւզէրինէ էնիպ պին. մէկէ պաշլարլար, վէ իշթէ պու սրատտա տաղլար թէշէքքիւլ իտէրլէր։ Իշթէ քիւրդէյի արզն օլնա. զիք վէ ինճէ մահէլլէրինին չաթլամասը հարէքեաթը արզը հուսուլա կէթիրիր։ Քիւրդէյի մէղքիւրէնին գապուղունտէն հէր պիր չաթլաեքշընտա պիր սարսրլըշ հուսուլա կէլիր։ Սթաթիսթիքտէն անլաշըլըեօր քի, տաղլարըն իւզէրինտէ պիր թագըմ խուրթութ վար տրր քի, պուրալարտա զէլզէլէ էն զիեատէ շիտատէթլէ թէէսսիր իտիեօր։

. . . . . .

Արզտա պուլունան գաեալարըն թէրքիպի տախիլիէրինին թէզայեիւրիւ տախի հարէքէթի արզին էսպապընտան պիրի տիր։ Զիւնքի, պիր ճիսմին թէզայեիւրիւ քիմեէվիսինտէն, օ՛ ճիսմին հաճմինին (ծաւալ) քիւշիւլմէսի հուսուլբէղիր օլտուղու կիպի, գաեալարընտա պէօյէ քիւշիւլիւպ պիւյիւմէյէրի թէպտիլի մէքեան իթմէյէրինի միւնթիճ օլապիլիր, շու թէպտիլի մէքեան իսէ, հարէքեաթը արզա սէպպէյէթ վէրիր։

Տէրունու արզտա լիմէէր վէ հուրբը (մատէն քէօմիւրիւ) նէվինտէն օլարագ պիր թագըմ մէվատտը ուղվիյէ մէվճուա տուր քի, պունլար աղբը աղբը, ֆագաթ միթէմատիեան թէզայեիւրիւ քիմեէվիյեէ միպթէլա տրբլար։ Շու թէզայեիւրաթտան իսէ, պիր թագըմ կազլար հուսուլա կէլէրէք, հէվաեա տօղրու թայրան իտէրլէր, պինապէրին տէրունու արզտա պիր խիլա (վիս, պօշլուգ) հուսուլա կէլէրէք, եէր չէօքէր վէ հարէքէթի արզ վուգու պուլուր։ Պու սէպէպտէն, քէօմիւր տէրօսու պուլունան արաղնտէ հարէքէթի արզ սըգ սըգ վագը օլուր։

Էն զիեատէ մատէն իխրաճ օլունմագտա պուլունան մէմալիքտէ, պու նէվի զէլզէլէլեր չօգ կէօրիւլիւր։ Հէր պիր մատէն գաբեուսու, պիր գանալ մէէմուրիյէթինի իճրա իտիպ, պու գանալտան հէվա կէչէրէք, գապիի թէզայեիւր (ալթերապլ) օլան թապագալարա միւթէվեճիհ օլուր։ Իշթէ շու սէպպէտէն նաշի, Պէլճիգա իլէ Ռէնէ նէհրի միեանքնտա պուլունան մէմալիքտէ, զէլզէլէ էքսէրի տէֆա վուգու պուլուր։

Քիւրդէյի արզն միւվազէնէսինի պօզմագ իչին, եէր ալթնտան ճէրէեան իտէն սուլար տախի պիր սէպպէպ տիրլէր։ Մէղքիւր սուլար կիթաիլէրի եէրի աշքնտրարագ, պիրեր պօշլուգլար հուսուլէ կէթիրտիքլէրինտէն, վէ ագսամը սայիրէյի արզ, պու պօշլուգլարը տօլտուրմագ իւզրէ եէրգիլտրգլարընտան, զէլզէլէ հուսուլէ կէլիպ, շու զէլզէլէլէր սաթհը արզտա հիսս օլունուրլար։ Պաղը ժէ՛օլկար քեաֆֆէյի հարէքեաթը արզը պունէվտէն օլան եէրգիլմագլէր կիպի հալլերէ վիրտիլէր, պու աէրէճէ էհէմմիյէթ վիրմէք պէճա տէյիլ իսէ, պաղը սբրալարտա պէօյէ սուլարըն աշքնտրբմասը քէյֆիեէթինին թէէսիրի ինքեար օլունմամաղ։ 1875 ապրիլ 26տա Սիլէզիանքն քէօմիւր մատէնլէրինտէ (²) պիր զէլզէլէ հիսս օլունարագ, Քէնէսկիթ նամ մահէլլին էվէրի սարանարագ, օտալարքն սուվարարը տուշմիշ վէ էվլէրին մօպիլեալարը տարմատաղէն օլմուշ տուր։

Պու զէմանտէ Քաթօվիցատա պիր մատէն աշէլբը իքէն, եէրգիլտրգը մալիւմ օլուպ, զէլզէլէնին շունտան նէշէթ իթտիկինէ շիւպհէ գալմամբշ տրբ։ Թըպգը պունուն կիպի պիր վագատա տա 1879 տա Վիէնիցքատա վագը օլտու. սուլարըն թէէսիրլէյէ պիր թուզ մատէնի եէրգիլտրգընտան պիր զէլզէլէ հիսս օլունմուշ տուր։

(Ցեվոմ)

Թէրճէմէյի
Ռ. ՌՕՊԷՆՍՕՆ

ԱԶԴՔ

ՂԱՆԻՑԵԷԹ ԻԻ ԼՈՒՂԱԹ

ՖՐԱՆՍԸԶՃԱ—ԹԻՒՐՔՃԷ

ՄՈՒՀԱՐԲԻԼԷՐԻ

Էնճիւմէնի թէֆթիշ վէ մուայէնէ տայիրէսինտէն

Շէ՛ւէք վէ Մ'է՛ոյել

Պէեանտէն միւսթաղնի օլտուղու իւզրէ լիսանը ուսմուսի հիւբմինիւ ալմըշ օլան, վէ լիւզիւմի թահսիլի մէմլէքէթիմիզ նէվրէսիտէկեանքընին պու պապատէ կէօսթէրտիքլէրի շէվգ ու բաղդէթտէն պալթէր պուլունան Ֆրանսըզ լիսանքընին մէվճուա վէ միւթէատվիլ տիքսիօնէրլէրինտէն հիչ պիրիսի լիւզումի դատար իխթիսար իլէ պէրապէր խթիմալ օլունան լուղթը լազըմէլի ճամի օրմանաղէ, պունլարտան եալքընզ պիրինին խթիհսալի լուղթճէ օլան իհթիեաճը թէմամը իլէ ատֆի օլամաեըպ, էքսէրիա տիկէրլէրինէ միւրաճաաթէ տախի լիւզում հիսս խթտիրմէքտէ, վէ պու սուրէթլէ պիր դաշ լուղթի քիթապընէն էյտէ պունլանմասընա մէճպուրիեէթ էրվիրմէքտէ օլտուղու մէշհուա տրբ, հալ պու քի, լուղթը միւսթամէլէեի լազըմէլի հավի պիր քիթապ թէրթիպ օլունա, էրպապը թահսիլ օնունա իրթիֆա իտէպիլէճէկինտէն, օ՛ քիւֆէթի օրթատան գալդը, պինտէն ալէյհ պիեանքի զամիրի մէէլուֆ իսթիրա. հաթը բէամիեէ լուղթի թապիեէ վէ ֆէլէսէֆէ, վէ սայիր Ֆրանսըզճա թիւրքճէ տիքսիօնէրլէրտէ. մուշնի, վէ գրրդ պին լուղթի միւհթէվի օլաճագ պիր սուրէթտէ էօյէ պիր լուղթ քիթապընին ճէմ վէ թէքմիլինին ապօնէսի էլի տէօրթ ղուրուշ տուր. շիմտիտէն ապօնէ օլմագ արզուսինտէ պուլունան զէվաթը քիրամ Գապը Ալի ճատտէսինտէ 46 նիւմէրօլու Ամաքէլ էֆէնտինին տիւքքեանընա միւրաճաաթ պուեուրմալարը։

* *

(²) Ղազէթա օգուեանլարա մալիւմ տիւր քի, տահա եագընլարտա Սիլէզիատա պու կիպի պիր վաղասյը միւտհիշ վուգու պուլարագ, խայլըճա թէլէֆաթը չախսիյէյի մուճիպ օլմուշ տուր։

Ռ.

Դ. կաթողիկոսն և Կ. Պոլսոյ Ամեն. Ներսէս Ս. Պատրիարքն իրեն պատուոյ անդամն ընտրել որոշած էր։ Ցաւալի է թէ սոյն նորակազմ ընկերութիւնք՝ մեր Միացեալ ընկերութենէն աւելի բարեբաղդ և յաջող կը լինի։

* * *

մեծ մեծ գումարներ իւր կարողութիւնք՝ պիտի ընդարձակէ ամենուրեք ուր որ Հայեր կը գտնուին, ոչ միայն կառավարութեան թոյլտուութիւնն ստացած է, այլ և ի հարկին Ռուսիոյ կառավարութեան աջակցութիւնն ու օժանդակութիւնն ալ վայելելու խոստում առած է ի յաջողութիւն և ի կատարումն իւր բարեգործական նպատակին, առ որ էջմիածնայ Վեհ. Հայրապետ Գէորգ Դ. կաթողիկոսն ալ իւր բարձր հովանաւորութիւնը շնորհած է։

Ընկերութիւնը, որոյ հաստատութիւնը հազիւ դեռ մի քանի ամսուան բան է, այժմէն բազմաթիւ և պատուաւոր անդամակիցներ ունեցած, և բաւական պատկառելի դրամագլուխ մը գոյացուցած է, և որ վերջերս իւր մէկ նստին մէջ էջմիածնայ Վեհ. Հայրապետ Գէորգ

թիմամա տիգդաթ պուեուրաճագսընը... —Հաթթա, պիզզաթ էքնան չախսընը հագդընտա տախի իհթիեաթը քեամիլէ իւզրէ պուլունմալըընը... —Էլվէթթէ խաթիրընը զատան, տիհանընը զատան էմրի պասիրէթ խարիճինտէ օլարագ եալընը պիր լաղրրաբ չըգաորրը, վէ պիլա տիգդաթ իւզրի. նիզտէ պիր ուֆագ թէէսսիր էսէրի կէօսթէրմէքտիզին պիլէ, սիզի զամը իտէպիլմէքլիկէ քեաֆի օլապիլէճէկինի, չըգարմաեաճագսընը... :

—Պէն մէրգումէնին գարշըրընտա, թաշ վէ մէրմէր քէսիլէրէք, հիչ պիր չէյ ֆարգ իթթիրմէմէքլիկէ, պիթիւն գումվէթիմիզ չալըշմագըզա նէյէթ իթմիշիմ տիր։

—Թամամ, բէք ալէա եաբաբընը։

—Լօրան Բէյմենուն օղլու հագդընտա, հիչ պիր մալիւմաթ ալմամաքընը մը։

—Խայր, հիչ պիր մալիւմաթ։

—Բէք ալէա, օլ պապտէ տիւշինիւր պիր չարէսինի պուլուրուզ։

—Պու կիճէ իչին պիր էմր ու թէնպիհաթ վա՞ր մը տրբ։

—Էվվէթ, —Մարսիալըն պիւյիւք օղլու Ժօրժ, մութլագա գումար օեունունա ճէլպ վէ տավէթ խիլմէյի տիր, —(զաթէն մէղքիւր գումարը սէվէնլէրտէն օլտուղունան, ճէլպ իթմէքլիք բէք գօլայ տրբ), վէ օեունտատա չօղ մէպլաղլէր իլէ օյնամագըզդա չալըշըլմալը տրբ... —Դարմէն մէրգումու, պիր թաղրիպ քիւշիւք սալնա ալըպ կէթիրմէքլիկի տէր իւհտէ իթմիշ տիր։ Վէ պիր քէրրէ մէրգումնա քեաղրա թրաբէզաը գուրուլարագ օյնանըրմագտա օլտուղունու կէօրտիւքտէ, քէնտինինտէ կիրիշէճէկինտէ իհթիմալը քէպիր վար տրբ։

—Բէք ալէա, լաքին օեունտա, մէրգումուն գազանմասընը մը, եօգսա ղա՞յպ մը իթմէսինի միւրատ իթմէքտէսինիզ։

—Խայր... —ղայպ իթմէսինի իսթէրիմ... —զաթէն, իճրասընը թասմիմ վէ նէյէթ էյլէմիշ օլտուղում, ախզը ինթիպ ամտա գուլանաճաղըմ խարիգ ու թէտպիրլէրտէն պիրիտէ, գումար մարիֆէթիյլէ խարապլարընը մուճիպ օլմագըզդա չալըշմագըզդ տրբ...։

—Եալընը քեաղրտ օեունու քեաֆի սաեբլամազ... —Չունքի, չօղճա բարա գազանքպ չէքմէքլիկէ չաչըշրը իսէք, հագդըմըզտա շիւբհէ վիրմիշ օլուրուզքի, օտա պիզիմ իշիմիզէ պիր տիւրլիւ կէլմէզ։

—Պէնիմ գուրտուղում տահա սայիր տօլապլար տախի վարտրը... —մէսէլա տի գօշուշու կիպի... —սիզ պու կիճէ մէրգումտան եիկիրմի պին ֆրանգ գազանմալը, վէ եարբն վէ եախօտ եարբն տէկիլ օլ պիր կիւն ագշամ տախի, գարշըլըզընը զայպ իսէճէկինիզի սէօյլէմէյլիզ...։

—Գո՞ւրատտա մը։

—Խայր, պէնիմ Լօնարա սօգաղընտա վագը օլան ուֆագ գօնաղըմտա, զիրա, մահէլի մէզպուրէ, մէրգում իլէ պէրապէր պիր գաչ տէլիգանլըլար տավէթ իսէճէկիմ տիր, վէ պունտան սօնրա, հաֆթատա պիր գաչ տէֆալար օրատա թօբլանաճաղըզ տրբ... —պէն մէրգումու հէմ գումար իլէ վէ հէմ. տէ աչգ ու սէվտա օլթալարբ յլա թութաճաղըմ տրբ, տիմէք տիր քի, իքի ճիհէթլէ տախի բէնչէմիզտէ պուլունաճագ տրբ... —Վէլհասլլ, եօղէ պիր եաբաճաղըմ տրբ քի, մէրգում պիր աեա գատար, թէֆէճիլէրէ միւրաճաաթլա, ֆահիշ ֆայիդէլէ բարա արամագըզդա գատար մէճպուր օյաճագ տրբ։

Ժան Բրնօ պաշլատը կիւլմէկէ։

—Էկէր իսթէր իսէ, պիզ տախի ֆայիզ իլէ բարա վիրիրիզ... —տէյլ ճէվապ վիրտի մէրգում։

Գօրա թէէքրարէն քէլամէ աղաղ պիրլէ,

—Գումարտա մէրգումտան գազանապիլէճէկինիզէ էճնիյէթի գավիյէէնիզ վա՞ր մը տրբ։

—Օլ պապտէ ասլա շիւբհէնիզ օլմասընը, մէրգումտան բարա գազանմագ իչին, էօյլէ ուսթալըգլար գուլլանապիլիրիմ քի...։

—Ֆագաթ, հէր քէս գալդըպտա, մէղքիւր ուսթալըգլարընընզն ֆէհմինէ վա՞ր մասընը...։

—Տէյլ պաշդա քիմնէլէր, իլլա հաթթա, գումարպազլըգտա չէօհրէթշուար օլան Բօպէր Հուտէն պիլէ ֆէհմինէ վարամաեաճաղընա էմին օլապիլիրսինիզ...։

—Իյի եա, սիզ պու գատար ուսթալըզա նա՞սըլ մալիք օլտպիլմիշսինիզ տիր...։

—Էֆէնտի, —տէտի Ժան Բրնօ բէբէլէեէրէք, —ըճա իտէրիմ, պանա օլ պապտէ հիչ պիր շէյ սիւալ իթմէյիպ, անճագ էճնիյէթի քեամիլէ իւզրէ պուլունաճաղընընզդ վատ իթմիշ օլմանընզդ տէր խաթրը իտինիզ...։

—Բէք ալէա, հագդընընզ վար տրբ... հէմ սիզէ էճնիյէթի քեամիլէմ վար տրբ, վէ հէմտէ սիւալիմի կէրի ալտրմ...։

Սաաթ օն պիր պուչուգ օլտուգտա, Լամպէր Մասօլ իլէ Օգթավ Բիշար, քէնտիլէրի խաստ ահբպատան ատտ իթմէքտէ օլտուգլարընան, պիրլիքտէ օյարագ, հէր քէստէն էվվէլ կէլիպ եէթիշտիլէր։

Բօզ Գօնշան, զայէթլէ սիւսիւ վէ բարլագ օլուպ, ֆագաթ սահիհէն զարաֆէթլի սուրէթտէ օլմատըզը հալտէ պիր էլգիսէ կիյինմիշ օլարագ, մէրգումանտէն սօնրա վասրլ օլաու։

Պու ճիւմլէ իլէ տախի, քիմսէ ֆարգընա վարամազ պիր մէրթէպէտէ, մէրգումէնին կէրէք սիմսընան, վէ կէրէք թավր ու հաբէքէթլէրինտէն, քէնտիսինի, ամէմլէքէթիմիզ նէվրէսիտէկեանքընին պու պապտէ կէօսթէրտիքլէրի շէվգ ու բաղդէթտէն պալթէր պուլունան Ֆրանսըզ լիսանքընին մէվճուա վէ միւթէատվիլ տիքսիօնէրլէրինտէն հիչ պիրիսի լիւզումի դատար իխթիսար իլէ պէրապէր խթիմալ օլունան լուղթը լազըմէլի ճամի օրմանաղէ, պունլարտան եալքընզ պիրինին խթիհսալի լուղթճէ օլան իհթիեաճը թէմամը իլէ ատֆի օլամաեըպ, էքսէրիա տիկէրլէրինէ միւրաճաաթէ տախի լիւզում հիսս խթտիրմէքտէ, վէ պու սուրէթլէ պիր դաշ լուղթի քիթապընէն էյտէ պունլանմասընա մէճպուրիեէթ էրվիրմէքտէ օլտուղու մէշհուա տրբ, հալ պու քի, լուղթը միւսթամէլէեի լազըմէլի հավի պիր քիթապ թէրթիպ օլունա, էրպապը թահսիլ օնունա իրթիֆա իտէպիլէճէկինտէն, օ՛ քիւֆէթի օրթատան գալդը, պինտէն ալէյհ պիեանքի զամիրի մէէլուֆ իսթիրա. հաթը բէամիեէ լուղթի թապիեէ վէ ֆէլէսէֆէ, վէ սայիր Ֆրանսըզճա թիւրքճէ տիքսիօնէրլէրտէ. մուշնի, վէ գրրդ պին լուղթի միւհթէվի օլաճագ պիր սուրէթտէ էօյլէ պիր լուղթ քիթապընին ճէմ վէ թէքմիլինին ապօնէսի էլի տէօրթ ղուրուշ տուր. շիմտիտէն ապօնէ օլմագ արզուսինտէ պուլունան զէվաթը քիրամ Գապը Ալի ճատտէսինտէ 46 նիւմէրօլու Ամաքէլ էֆէնտինին տիւքքեանընա միւրաճաաթ պուեուրմալարը։

* *

Թուճտան Գըզլարը Շինճի ճիւղիս չըգմրէ տըր։

* * *

Էսրաբը Փարիստէն վէ Թուճտան Գըզլարտան, Գալաթագճըլար պաշը խարիճինտէ, Էտիրնէլի Գէորդ աղանը Թիւթիւնճիւ տիւքքանը-նտա տախի սաթըլմագտաբը։

* * *

Իսթանպոլ քէօբրիւ եանընտա, Վալիտէ խանը գաբուսու իթթիհամլինտէ 4 նիւմէրօյու քիթապխանէյի Օսմանիտէ, հէր նէվի թարիխ, Օսման, թէսթրօ քիթապլարը, նիզամնամէլէր վէ սայիր հէր լիսանտան, հէր ճինս մէքթէպ քիթապլէրի ֆիրուխթ օլունմագտա օլտուղունտան, թէշրիֆ պույուրան զաթլարը, հէր վէճհլէ մէճմուն գըլընճագլարը պէեան օլունուր։

Մահէլլի մէզպուրտա, պիզիմ Տիւսթուրլար՝ էվէ Թուճտան Գըզլար տախի սաթըլըր։

* * *

ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ ԲՈՒՉՆԱՄԷ

Հէր սէնէ թապ իտիլիկի կիպի, պու սէնէ տախի, Զարդարեան էֆէնտինին թապխանէսինտէ թապ իտիլէն, վէ տիվարա տսըլարագ, տէօրթ լիսան իւզրէ այլարը վէ կիւնլէրի կէօսթէրմէքտէ պուլունան Բուչնամէ, կէրէք Իսթանպոլտա Սուլթան-Համիտտա վագը քէնտի ֆապրիգասընտա, վէ կէրէք սայիր մահէլլէրտէ սաթըլմագտա տըր։

* * *

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ՀԻՐԵԱՑԷՍԻ

Լիանը Թիւրքի վէ հրուֆաթը Էրմէնվիլէ միւթէվէֆա Վարդան պէյին սօն էսէրի պէրկիզիտէսի օլուպ, Միհրան Ս. Քիթապճեանը հիմէմաթ ու մէսարիֆաթը-լա Թապ իտիլմիշ օլան վէ իբի ճիլտտէն իպարէթ պուլունան Օսմանլը-Բուս սօն մուհարպէսինին հիքեաեէյի մէշհուրէսի պուտֆա ազ գալմըշ օլտուղունտան, կէրէք զաղէթամըզ մաթպաասընտա սահիպի Թարաֆընտան, վէ կէրէք Իսթանպոլտա Զիլինկիրլէր ճատտէսինտէ Ղուկասեան, վէ Էմին էօնիւտէ Սիմոն Փափազեան էֆէնտիլէրին քիթիւպխանէլէրինտէ սաթըլմագտա տըր։

ԻԼԱՆԱԹ

Գարաքէօյ քէօբրիւսիւ իւզէրինտէ վագը պէշգահվէ սահիպլէրի օլուպ, աթիտէ վագը իմզա իտէնլէր, Պօղազ իչինէ, Գատըքէօյ, Իւսկիւտարա վէ ատալարա կիթմէքտէ օլան էհալիյէ իլան իտէրլէր քի, Թրօատ Նամ չարապը տէբօղիթէրլերի օլուպ, կէրէք սանտըգլար իլէ վէ կէրէք չիչէլէր իլէ ֆապրիգա ֆիեաթընա ֆիրուխթ իթմէքտէ տիր։

Համդի Էֆէնտի
Պիրինճի տայիրէ սահիպի
Օհաննէս Ոսէբեան
Իւսկիւտար մէվգիֆի էյին
Գրիգոր Տէրվիշեան
Ն. 40 գաղինօտա
Օհաննէս Ավետիսեան
Գատըքէօյ խաթթընտա
Եսայեանտէ Սամուէլա
Ատալար էյին

ՍԲՕՆԷՔ

Պէյօղլունտա տօղրու եօլտա, Գալաթա սէրայ գարշըսընտա, Սբօնէք Նամըյլա չէօհրէթլուար օլան մաղազա միւթէպէր էհալիյէ վէ քէնտի միւշթէրիլէրինէ իլան իտէր քի, կէրէք սանտրգլարըլա վէ կէրէք չիչէլէր իլէ ֆապրիգա ֆիեաթընա Թրօատ շարապը ֆիրուխթ իթմէքտէ տիր։

Գօնթանթէն Գօնսթանթինիտէն Պէշիքթաշ, պիւյիւք գազինօ, Ն. 52, սապգը Քալօսի,

Թրօատ շարապընէն տէբօսու կէրէք սանտրգլա վէ կէրէք չիչէ իլէ ֆապրիգա ֆիեաթընա ֆիրուխթ օլունուր։

ԻՆԿԻԼԻԶ ԷՃԶԱՀԱՆԷՍԻ

Ն. վէ Ժ. Քանզիք պիրատէրլէր

Մէզքիւր էճզահանէ, էճզալարընընդ զայէթլէ էյիլիկի վէ էճզայը քիմիէվիյէսի վէ ալէա շարապարընյլա միւթէհիր օլուպ, էհալիյէ իլան իտէր քի, կէրէք սանտրգլարըլա վէ կէրէք չիչէլէր իլէ ֆապրիգա ֆիեաթընա Թրօատ շարապը ֆիրուխթ իթմէքտէ տիր։

ԳԸԼԳՈՒՐՆՈՒ

Մ. Տ. Տիվօլի միւթէպէր էհալիյէ իլան իտէր քի, Շարգ շարապարը շիրքէթիյլէ պիր մուգավէլէ ագտ իտէրէք, Ֆէներ իչին, ֆապրիգա ֆիեաթընա Թրօատ շարապը ֆիրուխթ իթմէքտէ տիր։

—

ԻՍԹԱՆՊՕԼ ՊՕՆ ՄԱՐՇԷՍԻ

100,000 գալէմ էմթաաեա միւշթէրիլէրիմիզին գօլայըզը իչին, իլավէ խէտիք Թրօատ շարապը, Գալաթա ֆիեաթընա ֆիրուխթ իթմէքտէյիզ։

—

ԷՐԻՐ ԷՃԶԱՀԱՆԷՍԻ

Օկիւսթ Թիթօս սահիպի, Գալաթատա Թրամվայ ճատտէսի տէբօ վէ ֆիրուխթ օլունուր Թրօատ շարապը, ֆապրիգա ֆիեաթընա, սանտրգլար վէ չիչէլէր իլէ։

Էմլաքը հիմաեունտան Պէյբօղլուտա եալը քէօյիւ նամ մահէլլտէ քեսային պիր պապ սահիպանէ թահթընտաքի գաեզխանէ իլէ պէրապէր տէրտէսթի իճար օլուպ, սէնէվիսի իբի պին տէօրթ եիւզ ղուրուշտա թալիպի իւհտէսինտէ պուլունտուղունտան, զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն քեանունի սանինին եիկիրմի պէշինճի կիւնինէ գատար Խազինէյի խասսէյի Շահանէ էմլակ գալէմինէ կէրմէլէրի։

14 քեանունի սանի 97

1—3*

Ճէվամիի չէրիֆէ իչին լիւզումի օլան ալթը պին գըյեէ բուղէնի ղէյթին էսմանը էիւզիւք ալթան եիւզ ղուրուշ իթթիպարը իլէ եիկիրմի պիր կիւն միրուրինտէ իթա օլունմագ շարթը վէ չէրտիթի սայիրէ իլէ իճրա օլունան միւնագասընտա պէհէր գըյեէսի պէշ ղուրուշ եիկիրմի պէշ բարատա թալիպի իւհտէսինտէ պուլունտուղունա, վէ մահի հալը բումինին օն ալթընճը ճիմատ իրթէսի կիւնիւ սաթի տօգուզտա գարարը վիրիլէճէկինէ պինաէն, վագթը մէզքուրտէն էվվէլ նօգսանը իլէ իթա եէ թալիպ օլանլարը, վէ բաղար իրթէսի կիւնիւ տախի եիւզտէ պէշ թէնզիլինէ բաղիպ պուլունանլարը էվզաֆը հիմաեուն մէճլիսի խասրէսինէ կէլմէլէրի։

13 քեանունի սանի 97

1—3

ՏՕԳԹԷՕՐ

ԱՆԱՆԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Մէքթէպի Թըպպիյէյի Շահանէ գուլաղ, պօղազ վէ պուրուն էմրաղը մուալլիմի Տօղթէօր Անանեան էֆէնտի, պու տէֆա մահէլլի իգամէթինի Թարլա պաշը ճատատէսինտէ 21 նիւմէրօյու քէնտի խանէսինէ նագլ իթմիշ օլտուղունու, վէ քէնտիսինէ միւրաճասաթ իտէն խասթէկեանը, մահէլլի մէզպուրտա, հէր կիւն, սաաթ 4 է գատար թէտավի իտէճէկի կիպի, սաաթ 5 տէն 10 ա գատար տա, Պաղչէ-գաբուսունտա, Կիւմրիւք սբրասընտա Նէմցէ բօսթախանէսինին իմթիհալընտա, Համազգային էճզախանէսինտէ պագաճաղընը միթէպէր էհալիյէ իլան իտէր։

ՏՕԳԹՕՐ Գ. Ս. ՏՕՊՐԱՇԵԱՆ

Միւմահիլէյհ Տօղթօր՝ սինինի չէպտէթինի Լօնտրանընը թըպպիյէ տար իւլ ֆիւնունը,յա խասթախանէսինտէ իմրար իտուպ, քէմալի իզզ ու չէրէֆլէ թէպտէթի, ճէրրահրդ վէ լավուխթարդ տիրլօմալարընը ալտըգտան վէ Լօնտրատա տիկէր իբի խասթախանէտէ տէ հէքիմլիք իթթիքաէն սօնրա, չիմտի Իսթանպօլա ավտէթ իթմիշ տիր։

Միւմահիլէյհ Տօղթօր Տօպրաշեան, Իսթանպօլտա Կէտիկ բաշատա Մէրտիվէնլի նամ Բում քիլիսէսինին եօգարքի սբրասընտա, Զաարրճը Ահմէտ նամ սօղագատա 12 նիւմէրօյու խանէտէ իգամէթ իթմէկինի, վէ հէր կիւն էօյլէնէ գատար օրատա պուլունարագ, քէնտույէ միւրաճասաթ իտէն խասթէկեանը թէտավի իլլէտիկինի միւթէպէր էհալիյէ իլան իտէր։

Քէզալիք թապիպի միւմահիլէյհ, հէր բաղար իրթէսի կիւնլէրի էօյլէնտէն պիր սաաթ սօնրա, խանէի մէզքիւրէ կիտէն ֆագիր խասթէկեանը մէճճանէն թէտավի իտէճէկինի տախի իյան էյլէր։

ՏՕԳԹՕՐ ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Տօղթօրը միւմահիլէյհ, Բարիստէ իլմի թէպապէր թահսիլ իտէրէք, պու տէֆա պուրաեա կէլմիշ օլտուղունտան, Պէյօղլունտա, Շիշլի սօղաղընտա, Մէճմուայի Հավատիս մահթպաասընդն գարշուսընտան 18 նիւմէրօյու խանէտէ, հէր կիւն սապահտան սաաթ 6եա գատար պուլունմագտա օլուպ, վէ ճիւմաա կիւնլէրի տախի, սաաթ 4տէն 6եա գատար, քէնտիսինէ միւրաճասաթ իտէն խասթէկեանը, մէճճանէն թէտավի իտէճէք տիր։

Տօղթօրու միւմահիլէյհ հէր կիւն սաաթ 8տէն ագշամա գատար, Իսթանպօլ ճիվարընտա, Նիշանճըտա, Մուսալլա ճատտէսինտէ, 53 նիւմէրօյու սապգը էճզահանէյի քէնտիսինէ իգամէթկեահ իրթիհալ իտէրէք պուլունմագտա տըր։ Բաղար իրթէսի կիւնլէրի, մահէլլի մէզքիւրտէ, սաաթ 8տէն 10ա գատար, քէնտիսինէ միւրաճասաթ իտէն ֆուգարա խասթէկեանը մէճճանէն պագմագտա տըր։

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօղթէօրու միւմահիլէյհ, եալընըզ ֆրէնկի իլլէթի, վէ պէյսօուգլուղու, վէ ումումի ալաթը թէհնասիլիյեէ (Ծննդական գործարան.), վէ իտարա եօլլարընա տայիր խասթալըգլարա տուչար օլանլարընը, էմրի թէտավիլէրինէ պագմագտա տըր։

Տօղթօր Ճէլալեան էֆէնտի, սապգը վէճճ իւզրէ, հէր կիւն սաաթ 4տէն 10ա գատար, Պաղչէ-գաբուսունտա, Համիտիյէ թիւրպէսի սբրասընտա, Սինապեան Վիչէն էֆէնտինին Իրի Դարուիշ թէսմիյեէ օլան 32 նիւմէրօյու էճզախանէսինտէ խասթալար գագաբ իթթիկի կիպի, բաղար կիւնլէրի տախի, Պէյօղլուտա, Աղա ճամիսինտէ, Սապգը-ագաճը ճատտէսինտէ, 27 նիւմէրօյու քէնտի խանէսինտէ, քէզալիք մէրիզանը գագաբ իյլէմէ քահ տիր։

ՇԻՖԱ ԻԼԻՔ ՁԱՀԱՐՏԱ

WILHELM'S

ՎԻԼՀԷԼՄ

Ամբիւրնէրէ անդիէրմանէ

ԳՍՆԸ ԹԷՄԻԶԼԷՑԻՃԻ ՁՍՑ

ՖՐԱՆՑ ՎԻԼՀԷԼՄԻՆ

ԹԷՐԹԻՊԻ

Նայն Քիրլէնդէ եճլաճը պաղը

Մէզքիւր Զայ, Նիքրիս իլէթինէ, օյնագ եէրլէրի սըզըլարընա, չօճուգլարընն տիզլէրճէ վէ աեագլարճա զայիֆլիքլէրինէ, էսկի սանճըլարա, տայիմա թէշէնիշ իթմէքտէ օլան եարալարա, գըզըլ, գըզամրգ, վէ չիչէք նէվինտէն օլան, վէ ֆամիլեատան ալընմըշ պուլունան խասթալըգլարա, վէ եիւզտէ վէ վիճուտտա հասըլ օլան տիվիլէիք, չիպան, վէ թէմիզլի նէվինտէն օլան իլլէթլէրէ, ֆրէնկիյէ տայիր մարագլարա, վէ գարաճիյէր հասթալըգլարընա, մաեասըլա, սարըլըղա, վէ տայիմի օլան էթ, վէ սինիր, վէ օյնագ, վէ քէմիք իլլէթլէրինէ, վէ միտէ ֆէսատլըընա, վէ իտարա տայիր իլլէթլէրէ, վէ պէլկէվշէքիկինէ, գաբընճա վէ երքէքտէ զայիֆլիքլէրէ, պօղազ իւֆիւնէթինէ, վէ էմրաղը սայիրկյէ գարչը խասթիմալ օլունուր բէք չիֆատար պիր մուալիճէ օլուպ, չահանը իթիբար չէհատէթնամէլէր իլէտ թաստիգ գըլընմըշտը քի, արգու իտէն զաթլարա, մէզքիւր չէհատէթնամէլէրտէն մէճճանէն վիրիլիր։

Մէզքիւր Զայտան, հէր բաքէթտէ ոէքիզեր քեաղըտ պուլունմագտա օլուպ, վէ բաքէթի գըյմէթի իսկ 2½ ֆրանգ տըր։

Մէզքիւր Զայը Թագիտիլերինին անլաշըլմասը իչին իւզէրլէրինտէ պուլունան, վէ իսթիմալի ճայիզ կէօրիւլէն մէմալիքլէրտէն իթա պույրուլմուշ օլան մարգալարա, տիգգաթ օլունմագըգ իգթիզա իտէր։

Մէզքիւր Զայ, Իսթանպօլտա, Եէնի-ճամի ճատտէսինտէ վագը 33 վէ 35 վէ 37 նիւմէրօյար իլէ միւրագգամ Տէլլա Սիւտա էճզա խանէսինտէ պուլունմագտա

ՇԻՖԱ ՍՕՆ ՊԱՀԱՐՏԱ

ՇԻՖԱ ԵԼԻՔ ՁԱՀԱՐՏԱ

ՄՈՒՍՑԷՆԷՑԻ ԽԱՍԹԷԿԵԱՆ

ՏՕԲԹԷՕՐ ՇՈՒԱՐՑ

Էյլէրէն, եօլէ սանու ալֆ. սոֆթ է ֆոտոր

40–Պիւյիւք Հէնտէք սօղաղը–40

Տօբթէօրիւ միւմահիլէյհին գաբինէսինտէ, հէր նէվի հավա պօշալաքը, վէ նէֆէս եօլլարընա էնվայը էճզա պուխարլարը իւֆլէմէկէ մոխսուս ալէթլէր մէվճուտ օլուպ, ագ ճիկէր վէ պօղազ վէ պուրուն խասթալըգլարընա խուսուսի օլարագ պագտըղը կիպի, էլէքթրիք ալէթլէրիյլէ իճրա օլունան հէր նէվի թէտավիյի եաբար, էսկի կէօբիւզ վէ նէզլէ, վէ պօղմաճա էօքսիրիւք, վէ տիֆթէրի վէ նեէլ վէ սինիր խասթալըգլարը, վէ քէօթրիմիւք վէ սարա կիպի իլլէթլէրին թապիպի խուսուսիսի տիր։

Քէզա, կիզլի խասթալըգլար, զայիֆլիք վէ զայրիհիմ։

COGNAC DE LA MAIS. CH. BAGIER & Cie DE COGNAC

ԱԼԷՍ ՎԷ ՍԱՀԻՀ ԷՍԿԻ ԳՕՆԵԱԳՏԱՆ
ՁԷՇՆԻԵԱՊ ՕԼՄԱԳ ԻՍԹԷՐՄԻՍԻՆԻԶ

Շ ՊԱԺԻԷԱ Է ԳՕՄԲԱՆԻԵԱ

ՏՐ.

ԳՕՆԵԱԳ

ՆԱՄ ՄԷՇՀՈՒՐ ՖԱԳՐԻԳԱՆԸՆ ԻՄԱԼ ԻԹՏԻԿԻ ԳՕՆԵԱԳՏԱՆ ՏԱՑԻՄԱ ՍԱԹԸՆ ԱԼԸՆԸՁ

Գուլունուր շարապ վէ միւսքիրաթ սաթան պաշլըճա թիւճճար մաղազալարընտա, պիւյիւք պագգալարտա, կազինօլարտա, օթէլլէրտէ վէ սայիրէտէ։

Մէմլէքէթ մահրուսէսի էյէլլէ եէկեանէլէրէ

ԶԷՐՎԱԹԻ ՎԷ ՖԱԶԷՍ. ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Գալաթատա, Ատա խանընտա

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻՋ ՊԻՐ ՇԵՑ ՂԱՑՑ ԻԹՄԷՄԷՐ ՄԱԴՍԷՏԻՃԼԷ ԲԻԱՆԳՕՆԱ ՀԻՍՍԷՄԷՆՏ ՕԼՄԱԳ

Բաղպէթլու միւշթէրիլէրիմի մէՀՈՒՆ լթմէք իւզրէ, թահբը թէէմինէ ալընմը օլարագ, 300 միլիոն ֆրանգ սէրմաեէսի օլան Աբիւբանս Ֆինանսիէր Նամ շիրքէթ իլէ միւնասէպաթա կիրիշտիմ։ Մէզքիւր շիրքէթ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրալար վասըթասըյլա, հիչ տէյիլ իսկ, հէր պիլէթին ֆիեաթը օլան 100 ֆրանգըն թէէտիեէսինի թէէմին իտէր, վէ օ հալտէ, հէր հանկը ճինս պիլէթ օլուր իսկ օլսուն, հիչ պիր ազչէ զայպ լթմէզ։ Մէզքիւր բիանգօ պիլէթլէրինտէն վէեախօտ բրամէսլերինտէն սաթըն ալմագ իսթէեէնլէրէ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրալար վասըթասըյլա, պէհէրինէ տէրհալ 100էր ֆրանգ թէէտիեէ օլունմագ իւզրէ, Բարիսին Աբիւբանս Ֆինանսիէր շիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախօտ տահա զիեատէ լթմասընա հաղըրըմ։

Պու պօնօլար տա, պիր մըգտար ֆրանսըզ էսհամը ումումիեէսինին պիր մահկէ էմանէթէն գօնուլմուշ օլմասըյլա, թէէմին իսթիմիշլէր տիր։ Պինանէն ալէյհ մէզքիւր բիանգօ պիլէթ վէ բրամէսլերինտէն վագը օլաճագ ազչէճէ քեսֆիֆլէր զասրար վէ զիեանը թէէմին իտէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր չէյ զայպ լթմէկէրէք, պէնիմ բիանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրամէսլերիմին իւզէրինտէ թայէնին տէնէեէպիր։

Սինէոտ տէօրն տէֆա էտարտը չէէլէճէէ օլան Մաճարէոնան էրմէնիէրինին 1870 սինէոյ էտարտը։

ՊԻԻՑԻԻՔ ԻՔՐԱՄԻԵԷԼԷՐ · — 200,000 ֆիօրին, 50,000 ֆիօրին, 12,000 ֆիօրին
Սինէոտ էուլտեֆա էտարտը չէէլէճէէ օլան Պաս կրան պասէլըզը էտարտը։

ՊԻԻՑԻԻՔ ԻՔՐԱՄԻՑԷԼԷՐ · — 150,000 ֆիօրին, 15,000 ֆիօրին.
Սինէոտ տէօրն տէֆա էտարտը էեշէտտէ օլանճաֆէ օլան Ավէնիւ էսհամը։

ՊԻԻՑԻԻՔ ԻՔՐԱՄԻԵԼԼԷՐ · — 40,000 ֆիօրին, 20,000 ֆիօրին.

Գալաթա, քէօբրիւ եագընընտա, Հալաճեան խանընտա Ն. 5

Ա. ԱՏԼԷՐ

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Բարիս, 26 յունվ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3%	82 12½
» » 5%	113 45
Էսհամը Ումումիէ աշըլտը	11-80
» » զարանտը	11-40
1865 Իսթիգրազը	-
1869 »	59-
1873 »	55-
Բուսէլի չըմէնտը. Թահվիլա.	45-50
Օսմանլը Պանգասը	720-
Գրէտի Լիոնէ	800-
Բուս ֆոնտսու 5% (1877	87-
Բուսիանըն Շարք իսթիգրազը	-
Իթալիա ֆոնտսու	83-60
Մըսըր իսթիգ. պիրլէմիշ	317-50
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	25-¾
Դամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-15

Բարիս, (Պուլվար) 26 յունվ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3%	113-32½
Էսհամը Ումումիէ	11-40

Լօնտրա 26 յունվ.

Ինկիլիզ գոնսոլիտ	99-13/16
Էսհամը Ումումիէ աշըլտը	11-5/16
» » զարանտը	11-
1865 Իսթիգրազը	13-¾
1869 »	11-¾
1871 »	64-½
1872 (Պոնտի Թրէզօր)	22-
1873 »	11-
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթիգ. բազը	78-
Օսմանլը Պանգասը	17-7/8
Բուսիա Իսթիգրազը 1873	83 ¼
Մըսըր Իսթիգրազը պիրլէմիշ	62-7/8
» իմթիեազը (չըմէնտը.)	87-
Տաիրա սանիէ	63-
Մըսրըն Լոյիտ Իսթիգրազը	86-
1877 Մաճարիսթան էսհամը	98-½
Դամպիօ Բարիզ	-

Վիէննա, 26 յունվ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիա	119-90
Բուսէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	23-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Էսհ. Ումումի յունվ. 14 ազշմ. գր.	12-38
» » յունվ. 15 սպհ. աչ.	12-24
» » Էն եիւքսէք	12 24
» » Էն աշաղը	12-16
» » Սաաթ 5 տէ	12-18½
1863 Իսթիգ. (ՄուԹօն) 6% ֆ.	-
1865 » » 6% ֆ.	-
1869 » (Բիինար) 6% ֆ.	-
1872 » (Պօն տի Թրէզօր	-
1873 » (Բիինար) 6% ֆ.	-
Բուսէլի չըմէնտըֆէր	46-½
Տէբօր դուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	-
Ա.գյէ Ֆայիդի %	8-

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի Ժէնէրալ 6%	-
Սօսիէթէ Ժէն 6%	-
Իսթանպոլ Պանգասը	-
Սօսիէթէ Օթօման	-
Թրամվայ 5%	363-
Լավրիսմ (մատէն)	152-

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՈՒԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Ֆ.
Ինկիլիզ լիրասը	110 20
Ֆրանսըզ ալթունու	87-30
Բոլ	50- 2
Գրիմից ալթունու	31-20
Պէեազ մէ ճիտիյէ	107-37
Մէթալիք	204-
Պէչիք	203-10
Ալթըլըգ	128-30
Պագըր	610-
Գարպոն գայիմէսի գաբիք	875-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԹԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	910-
Էն աշաղը	910-
Սաաթ 5 տէ	910-

ՄԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱՊԵՏ Կ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ